

LAHDEN KAUPUNGIN KOTIHOIDON KRITTEERIT JA PALVELUJEN SISÄLTÖ 1.6.2010

PALVELUN PIIRIIN OTTAMINEN

1. Kotihoidon tarkoituksena on neuvonnan, ohjauksen, hoidon toteutuksen sekä kuntouttavan työotteen avulla turvata omassa kodissaan asuvien asiakkaiden tarvitsemat hoito-, hoiva- ja huolenpito palvelut parhaalla mahdollisella tavalla kaupungin voimavarojen puitteissa.
2. Kotihoidon palvelu käynnistyy palveluohjaajan palvelutarpeenarviointikäynnillä asiakkaan kotona. Palveluohjaaja arvioi palvelujen tarpeen yhteistyössä asiakkaan ja hänen omaistensa kanssa laaja-alaisesti niin, että arvioinnissa otetaan huomioon myös yksityiset palvelut, vapaaehtoistyö ja lähipiirin osallistumismahdollisuudet. Jokaiselle asiakkaalle suunnitellaan tarkoituksenmukaisin järjestely hoidon ja hoivan toteutuksessa. Kotihoidon kriteerit täyttävälle asiakkaalle tarjotaan vaihtoehtoisesti kotihoidon oma palvelu tai säännöllisen kotihoidon palveluseteli.
3. Palvelun tarvetta arvioidaan tarvittaessa RAVA-toimintakykymittarilla ja MMSE-muistitestillä. Tämän lisäksi kartoitetaan asiakkaan selviytymistä heikentävät sairaudet, asunto-olosuhteet ja sosiaalinen verkosto.
4. Säännöllisen kotihoidon piiriin otetaan henkilö, joka ei selviydy arkielämän toiminnoista itsenäisesti, omaisten tai muiden palvelutuottajien avulla. Lähtökohtana on, että asiakkaan hoito ja huolenpito vaatii sosiaali- tai terveydenhuollon henkilöstön ammattiosaamista.
5. Hoivan, huolenpidon ja/tai sairaanhoidon tarpeen tulee olla toistuvaa, pääasiassa päivittäistä tai useita kertoja viikossa.
6. Säännöllistä kunnallista kotihoitoa voidaan antaa myös kerran tai kaksi viikossa seuraavissa tilanteissa:
 - Asiakkaalla ei ole taloudellisia edellytyksiä hankkia palveluja yksityisesti. Edellytyksenä on, että asiakas saa säännöllistä toimeentulotukea tai hän on oikeutettu täyteen kansaneläkkeeseen.
 - Asiakkaalla on muistihäiriö tai mielenterveysongelma ja hoidon toteutuminen vaarantuu ilman kunnallisen kotihoidon käyntejä.
 - Asiakkaan pääasiallisesta hoidosta vastaa omaishoitaja ja kotihoitoa tarvitaan omaishoidon tukemiseksi.
 - Asiakas on sotainvalidi
7. Tukipalveluja järjestetään vain säännöllisen kotihoidon piirissä oleville asiakkaille. Poikkeuksena ovat turvapalvelu ja saunapalvelu.
8. Kotihoitoon ei voida ottaa asiakasta, joka ei itse halua palvelua, jonka aggressiivista käyttäytymistä ei saada hallintaan tai joka ei sitoudu yhteistyöhön, vaikka ymmärtäisi sen merkityksen hoitonsa kannalta.
9. Kotihoidon palveluohjaaja tekee päätöksen palvelujen aloittamisesta. Päätöksiä tehtäessä noudatetaan hyvää hallintokäytäntöä ja otetaan huomioon kuntalaisten yhdenvertaisuus.

10. Säännöllisen kotihoidon asiakkaan kanssa laaditaan hoitosuunnitelma, jossa määritellään hänen yksilöllinen hoitonsa. Aloitettuja palveluja tarkistetaan säännöllisesti ja aina tarpeen vaatiessa. Kotihoidon käyntejä voidaan lisätä tai vähentää asiakkaan toimintakyvyn mukaan.
11. Tilapäinen palveluntarve ohjataan ensisijaisesti yksityiselle palveluntuottajalle. Sairaalaan kotiutumisen yhteydessä tilapäishoito järjestetään pääasiassa palvelusetelillä. Kotihoito tekee sairaanhoidollisia tilapäiskäyntejä, jos asiakas ei terveydellisistä syistä pysty hakemaan hoitoa terveyskeskuksesta tai yksityisten palvelujen piiristä. Tilapäiskäyntejä voidaan tehdä muun muassa omaishoidon tuen piiriin kuuluville, muistihäiriöisille ja mielenterveysongelmallisille.

PALVELUJEN SISÄLTÖ

Kotihoidon toimintaperiaatteena on antaa hyvää ja turvallista hoivaa ja hoitoa kotihoidon kriteerit täyttävälle asiakkaalle. Hoito toteutetaan kuntouttavalla työotteella siten, että asiakkaan omaa toimintakykyä ylläpidetään ja asiakasta opetetaan selviytymään mahdollisimman omatoimisesti päivän askareista ja hoitotoimenpiteistä. Omaisia ja lähipiiriä tuetaan osallistumaan hoitoon ja huolenpitoon.

Kotihoidossa käytetään kotihoitokansiota, jonka tiedot asiakasvastaava pitää ajan tasalla. Kotihoitokansio on kotona ja se kulkee asiakkaan mukana sairaalaan, intervallihoitajaksolle jne. Kotihoidon henkilöstö kirjaa tiedot asiakaskäynneistä Pegasos- asiakastietojärjestelmään.

Mikäli asiakas ei ole hoitomyönteinen (esim. ei ole toistuvasti kotona sovittuna aikana), asiakkaan kanssa pidetään hoitoneuvottelu. Jos hoitoneuvottelu ei tuota tulosta, jatkohoidosta päätetään yhdessä kotihoidon lääkärin kanssa. Hoitokäynnillä voimakkaasti päihteiden vaikutuksen alaisena olevalta asiakkaalta tarkistetaan yleistila ja käynti tehdään myöhemmin. Tilanteen toistuessa neuvotellaan kotihoidon lääkärin kanssa jatkohoidosta.

Työsuojelullisista syistä asiakkaan ei tule tupakoida hoitajan läsnä ollessa. Jos asiakkaan sairaus tai vamma vaatii hoitajan avunannon tupakoinnissa, suosituksena on yksi tupakka/käyntikerta.

Henkilökohtainen hygienia

Henkilökohtaisen hygienian ylläpitämiseen kuuluu asiakkaan avustaminen suihkussa asiakkaan omia voimavaroja hyödyntäen kerran viikossa. Lisäksi huolehditaan päivittäiset pikkupesut asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Asiakkaan suuhygieniasta huolehditaan ja autetaan hampaiden harjauksessa ja/tai proteesien pesussa. Tarvittaessa huolehditaan ihon perusrasvauksesta, parranajosta sekä kynsien leikkauksesta.

Ravitsemus

Asiakasta ohjataan ja neuvotaan syömään terveellistä ja monipuolista ruokaa. Mikäli hän ei pysty itse valmistamaan aterioitaan, tilataan ne hänelle ateriapalvelusta ja/tai hankitaan valmiita aineksia.

Käyntien yhteydessä huolehditaan aamu-, väli- ja iltapalan laitosta, riittävän nesteen saannista sekä valmiin ruuan lämmityksestä. Ruokailun toteutumista seurataan erityisesti muistiongelmallisilla.

Ruokaa valmistetaan asiakkaalle vain erityisistä terveydellisistä syistä.

Tekstiilihuolto

Asiakkaan pyykit pestään, jos hänellä on oma pesukone. Kotihoidon työntekijän poistuessa asiakkaan luota, kone voidaan jättää päälle, mikäli asiakkaalta/omaiselta saadaan tähän kirjallinen lupa. Asiakkaita kehoitetaan hankkimaan pesukoneisiin liitettäviä turvalaitteita. Harkinnan mukaan voidaan käyttää talon pyykkitupaa. Mahdollisuuksien mukaan käytetään pesula-/pyykkipalveluja.

Silitys, mankelointi, vaatteiden käsin pesu sekä mattojen, verhojen yms. pesut ohjataan lähipiirille tai yksityisille palveluntuottajille.

Lakanat ja tyynyliinat vaihdetaan kerran kuukaudessa tai tarpeen mukaan.

Siistiminen

Asiakkaan käytössä olevien tilojen lattiat imuroidaan kahden viikon välein. Poikkeustapauksissa useammin. TV- ja atk-laitteiden käyttöturvallisuudesta huolehditaan laitteiden pölyjen pyyhinnällä tai imuroinnilla vähintään kahden viikon välein. Paloturvallisuudesta huolehditaan niin, että laitteiden päällä ei ole tavaroita.

Omaisen asuessa samassa taloudessa, pyritään siihen, että omainen huolehtii siistimisestä.

Lattioiden kosteapyyhintä tehdään tarvittaessa. Saniteettitilojen ja WC:n pesu suoritetaan kerran viikossa tai tarpeen mukaan.

Asiakkaan tiskit tiskataan, ruokailu- ja keittiön työtasot siistitään ja roskat viedään ulos tarvittaessa. Jääkaappi siistitään säännöllisesti. Pakastimen sulatus ohjataan lähipiirille tai yksityisille palveluntuottajille.

Kotihoito vastaa ylläpitosiivouksesta niin, että riittävä hygieniataso säilyy. Perussiivouksessa ohjataan käyttämään yksityisiä palveluntuottajia. Jos sairaalasta kotiutuminen edellyttää kodin perussiivousta tai hoidon ja huolenpidon tarpeessa olevaa asiakasta uhkaa häätö asunnon siivottomuuden takia, eikä asiakkaalla ole mahdollisuutta hankkia siivousta omin varoin, käytetään siivouksen järjestämiseksi palveluseteliä.

Ulkoilu ja saattoapu

Asiakkaan kanssa ulkoillaan kotihoidon työtilanteen mukaan, tasapuolisuus huomioon ottaen.

Ensisijaisesti saattoapu järjestetään omaisten, lähipiirin tai vapaaehtoistyön turvin. Mikäli asiakkaan jatkohoidon kannalta on välttämätöntä, kotihoito hoitaa asiakkaan saattamisen lääkäriin.

Asiointi

Kauppa-asioinnit hoitaa asiakas, omaiset, lähipiiri tai kotihoidon kauppapalvelu. Pankki- ym. asioinnit hoitaa ensisijaisesti asiakas itse tai hänen uskottu henkilönsä. Kotihoito hoitaa asiointin poikkeustapauksissa, jolloin laskut ohjataan suoraveloitukseen tai käytetään maksupalvelua.

Pääsääntöisesti kotihoito ei käsittele asiakkaan käteistä rahaa. Tarvittaessa hoitaja voi nostaa asiakkaan tililtä käyttörahaa, jonka kaksi työntekijää kuittaa nostetuksi.

Muut tehtävät

Postit haetaan postilaatikosta. Lumet luodaan siltä osin kuin välttämättömän liikkumisen turvaaminen edellyttää. Puiden kantaminen ja puilla lämmittäminen tehdään, jos se on ainoa talon ja ruuan lämmityskeino.

Mikäli asiakkaalla on liesivahti kotihoidon kautta, asiakasvastaava testaa laitteen toiminnan ½ - vuoden välein. Varmistetaan, että palovaroittimen toiminta on testattu säännöllisesti.

Asiakkaiden lemmikkieläinten hoito ja ulkoiluttaminen eivät sisälly kotihoidon tehtäviin.

Sairaanhoidolliset tehtävät

Sairaanhoidolliset toimenpiteet sisältyvät säännölliseen kotihoitoon ja ne toteutetaan lääkärin ohjeiden mukaisesti. Näitä tehtäviä ovat esimerkiksi lääkehoito, haavahoito, avannehoito, katetrointi ja terveydentilan seuranta. Hoitotoimenpiteissä pyritään lääkärin kanssa neuvotellen hoitomuotoihin, jotka asiakas pystyy itse tekemään tai jotka voidaan tehdä käyntikertoja vähentäen (esimerkiksi insuliinin valinta ja lääkehoidon ajoitus).

Kotihoito arvioi ja asiakkaan terveydentilaa sekä tekee tarvittavia elintoimintomittauksia. Mittaustulokset kirjataan ja saatetaan kotihoidon lääkärin tietoon.

Iltta- ja viikonloppu

Iltta- ja viikonlopputyössä työtehtävät rajataan minimiin ja kuntouttavaa työtettä toteutetaan rajoitetusti apuvälineitä hyödyntäen.

Läheisten toivotaan ilmoittavan etukäteen kotihoidon henkilöstölle, jos he vierailevat asiakkaan luona hoitaen häntä.

Sairaalasta kotiutuvia kotihoidon omia asiakkaita otetaan vastaan iltaisin ja viikonloppuisin, jos kotiutus päätös on tehty ennen klo 15.30. Päivystyksestä kotiutuksen tulee tapahtua ennen klo 20. Uusien asiakkaiden hoidon vastaanotto ja aloitus tapahtuu virka-aikana.

Viikonloppuaamuisin toimintakyvyltään heikko asiakas hoidetaan vuoteeseen, jonne aamiainen tarjoillaan (tarvittaessa ruokailussa avustaminen). Päivisin pyritään mahdollistamaan ruokailu ruokapöydän ääressä istuen.

Yöhoito

Yöhoidon piiriin otetaan asiakas, jonka kotona selviytyminen sitä välttämättä edellyttää. Yöhoidon tarpeellisuutta ja määrää arvioidaan säännöllisesti. Yöhoidon muutoksista tiedottaa asiakkaalle oman alueen kotihoitohenkilöstö.

Sairaalasta kotiutuville tai kotikokeilussa oleville annetaan tarvittaessa kolmena yönä tilapäistä yöhoitoa, jos se lisää kotiutuksen turvallisuutta. Yöhoidon tarpeellisuutta arvioidaan uudestaan, jos kotiutus jää pysyväksi.

Yöhoidon tehtävät

- wc-käynneissä avustaminen (portatiivin ym. apuvälineiden käyttömahdollisuus selvitetty)
- vaipanvaihto (käytettävissä olevat vaippavaihtoehdot eivät riitä ja ihon kunto edellyttää sitä)
- katetrointi (muut hoitovaihtoehdot selvitetty)
- asentohoito asiakkaille, jotka eivät itse pysty vaihtamaan asentoa ja joilla painehaavauman vaara on olennainen
- asiakkaiden turvapuhelinhälytyksiin vastaaminen
- voinnin seuranta (kotiutuskokeilut ja sairaalasta kotiutuneet).

Vaikeavammaisten asiakkaiden henkilökohtaisen avustajan sijaistaminen

Vaikeavammaiset asiakkaat, joilla on henkilökohtainen avustaja, voivat kuulua myös kotihoiton palvelujen piiriin, jolloin käynnit ja niiden sisältö on sovittu hoito- ja palvelusuunnitelmassa.

Asuinalueen kotihoitotiimi hoitaa äkilliset lyhyet sairauslomasijaisuudet 1 – 3 päivää, jos se työtilanteen puolesta on mahdollista. Tällöin vaikeavammaiselle annettava palvelujen sisältö vastaa tavanomaista kotihoiton palvelua, jolloin suoritetaan välttämättömät hoito- ja hoivatehtävät.